

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

KUTSESTANDARD

Betoonkonstruktsioonide ehitaja, tase 4 esmane kutse

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Betoonkonstruktsioonide ehitaja, tase 4 esmane kutse	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Betoonkonstruktsioonide ehitaja on oskustöötaja, kes võib töötada nii ehitusettevõttes kui ka betoonelemente valmistavas tehases.</p> <p>Betoonkonstruktsioonide ehitaja peamised tööülesanded on raudbetoonkonstruktsioonide ehitamine ja valmistamine.</p> <p>Esmane kutse on formaalharidusõppe lõpetamisel saadav kutse. Õppeasutus saab esmase kutse andmise õiguse, kui õppekava vastab käesolevale kutsestandardile ja on riiklikult tunnustatud.</p> <p>Betoonkonstruktsioonide ehitaja 4. taseme esmase kutse kutsestandard on mõeldud aluseks kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitaja riiklikule õppekavale.</p> <p>4. taseme esmase kutse saanud betoonkonstruktsioonide ehitaja korraldab iseseisvalt oma töökoha ja täidab tööülesandeid kvaliteetselt tavapäraolukordades. Vastutust nõudvate otsuste vastuvõtmise ning keerulisemate tööde tegemisel vajab esmast kutset omav betoonkonstruktsioonide ehitaja juhendamist.</p>
A.2 Tööosad
<p>A.2.1 Vundamentide ehitamine</p> <p>2.1.1 Aluspinnase ettevalmistamine vundamentide ehitamiseks</p> <p>2.1.2 Hüdroisolatsiooni ja soojustusmaterjali paigaldamine</p> <p>2.1.3. Vundamenti raketiste paigaldamine ja toestamine</p> <p>2.1.4. Sarrustamine</p> <p>2.1.5. Betoneerimine ja betooni tihendamine</p> <p>2.1.6. Lahtirakestamine</p> <p>2.1.7. Betoonpindade järelhooldus</p> <p>A.2.2 Betoonpõrandate ehitamine</p> <p>2.2.1 Aluspindade ettevalmistamine betoonpõrandate ehitamiseks</p> <p>2.2.2. Raketiste ja vuugiprofiilide paigaldamine ja toestamine</p> <p>2.2.3. Sarrustamine</p> <p>2.2.4. Põranda betoneerimine</p> <p>2.2.5. Lahtirakestamine</p> <p>2.2.6. Mahukahanemisvuukide lõikamine ja täitmine</p> <p>2.2.7. Betoonipõrandate järelhooldus</p> <p>A.2.3 Betoonitööde tegemine - seinte, vahelagede, postide ja treppide ehitamine</p> <p>2.3.1 Aluspindade ettevalmistamine betoonitööde tegemiseks.</p> <p>2.3.2. Raketiste paigaldamine</p> <p>2.3.3. Sarruste paigaldamine</p> <p>2.3.4. Betoneerimistööde tegemine</p> <p>2.3.5. Lahtirakestamine</p> <p>2.3.6. Betoonipindade järeltöötlemine ja -hooldamine</p>

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

A.3 Töö keskkond ja eripära

Betoonkonstruktsioonide ehitaja töö nõuab füüsilist pingutust. Sageli tuleb tõsta raskeid ehitusdetalle, töötada sundasendis, ronida tellingutel, redelitel ning konstruktsioonidel. Töö toimub erinevatel kõrgustel ja muutuvates keskkonnatingimustes, valdavalt välitingimustes. Betoonkonstruktsioonide ehitaja töökeskkonnaga on seotud kõrgendatud risk vigastuste tekkimiseks. Samuti võivad tervisekahjustusi põhjustada tolm, õhus lenduvad keemilised ühendid, müra, temperatuurikõikumised ja tuuletõmbus ning seetõttu on kohustuslik kasutada kaitseriietust ja -vahendeid. Betoonkonstruktsioonide ehitaja peab järgima tööeeskirju, tervisekaitse- ja ohutusnõudeid.

A.4 Töövahendid

Betoonimikserid, betoonipumbad, betoonilaoturid, betoonitihendajad, laba-, teemant-, nurk- jm lihviijad, teemantlõikur, sarruse painutuspink, piikvasar, erinevad elektrilised ja mehaanilised käsitööriistad, erinevad mõõteriistad (loodid, nivelliirid jne).

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Vajalik on hea tervis, füüsiline vastupidavus ja kõrgusetaluvus. Töö eeldab kohuse- ja vastutustunnet, loogilist mõtlemist, ruumilist kujutlusvõimet, planeerimisoskust, liigutuste täpsust, koormustaluvust, õpivalmidust ning oskust töötada meeskonnas. Vajalik on tehniline taip ning hea koordineerimine.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

4. taseme betoonkonstruktsioonide ehitaja esmane kutse saadakse kutse andmise õigust omavas kutseõppeasutuses vastava kutsekeskhariduse õppe lõpetamisel. Märge selle taseme omistamise kohta kantakse õppekava läbimise korral õppuri hinnetelehele.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Betoneerija, armeerija, sarrustaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

4. taseme betoonkonstruktsioonide ehitaja esmase kutse kutsestandardis on kirjeldatud kolme kohustuslikku kompetentsi, samuti betoonkonstruktsioonide ehitaja kutse üldisi läbivaid ja kutsepetsiifilisi läbivaid kompetentse. Esmase kutse saamiseks peavad olema tõendatud kõik eelpoolnimetatud kompetentsid (vahemikus B.2.1-2.5).

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Vundamentide ehitamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Kontrollib mõõtevahendeid kasutades aluspinna vastavust tööjoonisele ja sobivust järgnevate tööde tegemiseks. Vajaduse korral rajab tasanduskihi ning tihendab selle. Paigaldab projektijärgsed aluskihid (nt geotekstiil).
2. Paigaldab hüdroisolatsioon- ja soojustusmaterjali vastavalt etteantud tööjoonistele.
3. Märgib juhendamise all maha raketiste asukohad. Komplekteerib ja/või valmistab juhendamisel raketised. Paigaldab, rihib, kinnitab ja toestab puhastatud raketised. Märgib ja paigaldab juhendamise all ning projektist lähtuvalt raketistele avamoodustajad. Töötleb raketiste pinnad (raketis- või vormiõli jne). Vajaduse korral paigaldab raketistele töölavad ja käiguteed.
4. Valmistab sarrused (lõikab, painutab, komplekteerib jne.) vastavalt etteantud joonistele. Paigaldab sarrustamiseks vajalikud fiksaatorid, et tagada sarruste projektijärgne asukoht betoonkonstruktsioonis. Sõltuvalt konstruktsiooni tüübist paigaldab, fikseerib ja kinnitab sarrused või valmis sarruskarkassid. Vajaduse korral teeb rauddetailidele korrosioonitõrjetööd.
5. Kontrollib betoneerimistöödeks vajalike tehniliste seadmete, vajalike kõrgusmärkide ja elektri olemasolu. Veendub, et raketises ei oleks kõrvalisi esemeid (praht, vesi, lumi, jää jne). Valab betoonisegu raketisse ja tihendab selle,

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SINISASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

järgides konstruktsioonipõhist tehnoloogiat. Kontrollib töö käigus betoonivalu vastavust kõrgusmärkidele ja raketiste järelkontrolli (loodsus, gabariidid, läbivaje jne).

6. Eemaldab betoonijäägid ja betoonivalu ajal kasutusel olnud ajutised abivahendid. Eemaldab toed, sidemed ja kilbid, lähtudes etteantud tööülesandest, raketise eripärast ja betooni kivistumisastmest/lahtirakekamise tugevusest. Puhastab raketised ja nende kinnitusdetailid.

7. Lähtudes etteantud tööülesandest lihviv, katab või võõpab betooni pinnad.

Teadmised:

- 1) erinevad vundamendiliigid, nende eripära;
- 2) erinevad raketise liigid, nende paigaldamise põhimõtted;
- 3) ilmastikutingimuste mõju betoneerimistöödele;
- 4) betoneerimistööde eripärad talvetingimustes;
- 5) erinevad betoonisegud, nende omadused ja kasutusvõimalused;
- 6) sarrustamise põhimõtted;
- 7) hüdroisolatsiooni- ja soojustusmaterjalide paigaldamise põhimõtted;
- 8) temperatuuri- ja vajumisvuugid, nende tööpõhimõtted;
- 9) betoneerimistöödele esitatavaid kvaliteedinõudeid;
- 10) erinevad korrosioonikaitsevahendeid ja nende kasutamine;
- 11) betooni hooldusviisid ja selleks kasutatavad vahendid;
- 12) monolitiseerimine;
- 13) tööde tegemise järjekord konstruktsioonist ja tehnoloogiast lähtuvalt.

Hindamismeetod(id):

Praktilise töö vaatlus või suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktikaaruanne, õpimapp, tööalase tegevuse hinnang) või kirjalik test, juhtumianalüüs või eneseanalüüs või vastastikune hindamine või kombineeritud meetod.

B.2.2 Betoonpõrandate ehitamine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Valmistab ette ja vajadusel tihendab aluspinnad vastavalt projektis etteantud kõrgusmärkidele. Vajadusel paigaldab hüdroisolatsiooni ja soojustusmaterjali.
2. Paigaldab ja toestab raketised, vuugiprofiilid ja deformatsioonilindi vastavalt etteantud tööülesandele.
3. Valmistab vastavalt etteantud joonistele sarrused (lõikab, painutab, komplekteerib jne). Paigaldab juhendamise all sarrustamiseks vajalikud fiksaatorid ja abirauad, et tagada sarruste projektijärgse asukoha betoonkonstruktsioonis. Sõltuvalt konstruktsiooni tüübist paigaldab, fikseerib ja kinnitab juhendamise all sarrused või valmis sarruskarkassid.
4. Kontrollib betoneerimistöödeks vajalike tehniliste seadmete, vajalike kõrgusmärkide ja elektri olemasolu. Veendub, et raketises ei oleks kõrvalisi esemeid (praht, vesi, lumi, jää jne). Valab betoonisegu aluspinnale või raketisse ja tihendab selle, järgides konstruktsioonipõhist tehnoloogiat. Kontrollib töö käigus betoonivalu vastavust kõrgusmärkidele ja teeb raketiste järelkontrolli (loodsus, gabariidid, läbivaje jne).
5. Eemaldab betoonijäägid ja betoonivalu ajal kasutusel olnud ajutised abivahendid. Eemaldab toed, sidemed ja kilbid, lähtudes etteantud tööülesandest, raketise eripärast ja betooni kivistumisastmest /lahtirakekamise tugevusest.
6. Märgeb maha ja lõikab juhendamisel betooni pinda mahukahanesmisvuugid ning täidab need mastiksiga.
7. Lähtudes etteantud tööülesandest kastab, katab või võõpab betooni pinnad.

Teadmised:

- 1) erinevad raketise liigid, nende paigaldamise põhimõtted;
- 2) ilmastikutingimuste mõju betoneerimistöödele;
- 3) töö eripära talvetingimustes;
- 4) erinevad betoonisegud, nende omadused ja kasutusvõimalused;
- 5) sarrustamise põhimõtted;
- 6) hüdroisolatsiooni- ja soojustusmaterjalide paigaldamise põhimõtted;
- 7) temperatuuri- ja vajumisvuugid, nende tööpõhimõtted;
- 8) betoneerimistöödele esitatavad kvaliteedinõuded;
- 9) erinevad korrosioonikaitsevahendid ja nende kasutamine;
- 10) betooni hooldusviisid ja selleks kasutatavad vahendid;
- 11) monolitiseerimine;
- 12) tööde tegemise järjekord konstruktsioonist ja tehnoloogiast lähtuvalt;
- 13) betoonitööde jätkamine, töövuugid;

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

14) erinevad lõppviimistlusega betoonpinnad (terratso, vesilihv).	
Hindamismeetod(id): Praktilise töö vaatlus või suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktikaaruanne, õpimapp, tööalase tegevuse hinnang) või kirjalik test, juhtumianalüüs või eneseanalüüs või vastastikune hindamine või kombineeritud meetod.	
B.2.3 Betoonitööde tegemine - seinte, vahelagede, postide ja treppide ehitamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Kontrollib visuaalse vaatluse teel ja vastavaid mõõtevahendeid kasutades aluspinna vastavust tööjoonisele ja sobivust järgnevate tööde tegemiseks. Puuduste avastamisel teavitab oma vahetut juhti. Vajaduse korral puhastab aluspinnad ja jätkurauad ning eemaldab mittevajalikud detailid. Vundamentide ehitamisel rajab tasanduskihi ning tihendab selle ning paigaldab projektijärgsed aluskihid (nt geotekstiil, soojustus, hüdroisolatsioon jne). 2. Märgib juhendamise all maha raketiste asukohad ja komplekteerib ja/või valmistab juhendamise all raketised. Paigaldab, rihib, kinnitab ja toestab puhastatud raketised. Märgib ja paigaldab juhendamise all ja projektist lähtuvalt raketistele avamoodustajad. Töötleb raketiste pinnad (raketis- või vormiõli jne) Vajaduse korral paigaldab raketistele töölavad ja käiguteed. 3. Valmistab sarrused (lõikab, painutab, komplekteerib jne) vastavalt etteantud joonistele. Paigaldab sarrustamiseks vajalikud fiksaatorid, et tagada sarruste projektijärgne asukoht betoonkonstruktsioonis. Sõltuvalt konstruktsiooni tüübist paigaldab, fikseerib ja kinnitab sarrused või valmis sarruskarkassid. Vajaduse korral teeb rauddetailidele korrosioonitõrjetõdd. 4. Kontrollib betoneerimistöödeks vajalike tehniliste seadmete, kõrgusmärkide ja elektri olemasolu. Veendub, et raketises ei oleks kõrvalisi esemeid (praht, vesi, lumi, jää jne). Valab betoonisegu raketisse ja tihendab selle, järgides konstruktsioonipõhist tehnoloogiat. Kontrollib töö käigus betoonivalu vastavust kõrgusmärkidele ja raketiste järelkontrolli (loodsus, gabariidid, läbivaje jne). 5. Eemaldab betoonijäägid ja betoonivalu ajal kasutusel olnud ajutised abivahendid. Eemaldab toed, sidemed ja kilbid, lähtudes etteantud tööülesandest, raketise eripärast ja betooni kivistumisastmest /lahtirakestamise tugevusest. 6. Lähtudes etteantud tööülesandest lihvib, katab või vööpab betooni pinnad.	
Teadmised: 1) erinevad raketiste liigid, nende paigaldamise põhimõtted; 2) ilmastikutingimuste mõju betoneerimistöödele; 3) töö eripära talvetingimustes; 4) erinevad betoonisegud, nende omadused ja kasutusvõimalused; 5) sarrustamise põhimõtted; 6) hüdroisolatsiooni- ja soojustusmaterjalide paigaldamise põhimõtted; 7) temperatuuri- ja vajumisvuugid, nende tööpõhimõtted; 8) betoneerimistöödele esitatavaid kvaliteedinõudeid; 9) erinevad korrosioonikaitsevahendeid ja nende kasutamine; 10) betooni hooldusviisid ja selleks kasutatavad vahendid; 11) monolitiseerimine; 12) tööde tegemise järjekord konstruktsioonist ja tehnoloogiast lähtuvalt; 13) erinevad vundamendiliigid, nende eripära; 14) tööstuslikul teel betoonelementide valmistamise tehnoloogia; 15) betoonelementide tööstusliku viimistlemise tehnoloogiaid.	
Hindamismeetod(id): Praktilise töö vaatlus või suuline küsitlus/intervjuu (kasutatav tõendusmaterjal: nt praktikaaruanne, õpimapp, tööalase tegevuse hinnang) või kirjalik test, juhtumianalüüs või eneseanalüüs või vastastikune hindamine või kombineeritud meetod.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Betoonkonstruktsioonide ehitaja, tase 4 esmast kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) Tööjuhiste, tehnoloogiate ja kvaliteedinõuete järgimine Järgib asjakohaseid tööjuhiseid, materjalide tootjate poolt ettenähtud tehnoloogiaid ja etteantud kvaliteedinõudeid. 2) Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete järgimine	

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

Järgib töötervishoiu- ja tööohutusnõudeid töö planeerimisel, töökoha ettevalmistamisel, tööprotsessis ja töökoha korrastamisel, arvestab inimeste ja keskkonnaga enda ümber.

3) Esmaabi osutamine

Annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi, kutsub professionaalse abi ja teatab õnnetusjuhtumist objektijuhile või tööandjale.

4) Meeskonnatöös osalemine

On avatud koostööle, osaleb meeskonnatöös, kohandub meeskonnaga ja on valmis teistelt õppima, jagab teistega kogu vajalikku ja kasulikku informatsiooni, tegutseb parima ühise tulemuse saavutamise nimel; tahab, oskab ja julgeb esitada ning kaitsta argumenteeritult oma seisukohti.

5) Tööalaste otsuste vastuvõtmine ja kohanemine muutuvate oludega

Rakendab õpitut järjepidevalt igapäevaelus, planeerib tööd, võtab vastu asjakohaseid otsuseid ja vastutab tehtud otsuste täitmise eest, täidab võetud kohustusi ja saavutab tööeesmärgid; on motiveeritud ja sihikindel, kaotamata eneseusku eesmärgini jõudmisel, tegutseb standardsetes olukordades iseseisvalt.

Kohaneb muutuvate oludega, oskab leida ja analüüsida asjakohast teavet ülesannete täitmiseks.

6) Tööalaste tagasilöökidega toimetulemine

Ebaõnnestumise korral hindab ja kohandab oma käitumist vastavalt olukorrale, küsides nõu kõrgema kvalifikatsiooniga spetsialistilt või oma vahetult juhilt.

7) Töölase tegevuse planeerimine, täiendõppes osalemine

Analüüsib oma tugevusi ja nõrkusi, kavandab oma tulevikku ja sellest tulenevalt otsib võimalusi enesearendamiseks ja osaleb kutsealases täiendusõppes.

B.2.5 Betoonkonstruktsioonide ehitaja kutse spetsiifilised läbivad kompetentsid

EKR tase 4

1) Nõuetekohase töökoha korraldamine

Enne töö alustamist korraldab betoonkonstruktsioonideehitaja endale oma tööloigu piires nõuetekohase töökoha: ta valib etteantud töö iseloomust juhindudes välja sobivad ja vajalikud töövahendid ning veendub enne töö alustamist nende korrasolekus ja ohutuses.

Ladustab juhendamise all vajalikud materjalid, tagades nende kvaliteedi säilimise.

2) Materjalide kulu ja tööaja määramine

Ta teeb juhendamise all asjakohaseid mõõteriistu ja mõõtmismeetodeid kasutades tööks vajalikud mõõdistused ja märketööd, juhindudes etteantud tööjoonisest ning tagades nõuetekohase mõõtmistäpsuse.

3) Koostöö teiste töövõtjatega

Betoonkonstruktsioonide ehitaja arvestab oma töös ka teiste samal objektil töötavate töövõtjatega. Hoiab oma töökoha puhtana ja korras.

4) Töövahendite kasutamine ja hoiustamine

Betoonkonstruktsioonide ehitaja kasutab kõiki töövahendeid ja seadmeid heaperemehelikult – ta korrastab ja puhastab oma töös kasutatavaid töövahendeid, seadmeid ja kaitsevahendeid regulaarselt, järgides nende kasutus- ja hooldusjuhendeid. Probleemide või rikete korral informeerib sellest oma vahetut juhti.

Betoonkonstruktsioonide valmistaja läbivad teadmised:

- 1) üldehitustöödel kehtivad tööohutusreeglid;
- 2) ilmastikutingimustest (äike, tugev tuul, vihm, jää jne) tulenevad erisused betoonitööde tegemisel tulenevad teostatavate tööde eripärad;
- 3) esmaabi andmine õnnetuspaigal;
- 4) jäätmekäitlus- ja keskkonnaohutusnõuded ehitustöödel;
- 5) betoonitöödeks vajalikud töövahendid ja seadmeid, nende käsitlemise põhimõtted;
- 6) betoonitöödeks vajalikud mõõteriistad (nt nivelliir, mõõdulatt, lood, mõõdulint jne), nende käsitlemise põhimõtted;
- 7) peamised töövõtted ja nende rakendamine erinevates töösituatsioonides;
- 8) tööjooniste lugemise oskus;
- 9) materjaliarvutuse alused;
- 10) kehtivad kvaliteedinõuded betoonitöödele;
- 11) materjalide ladustamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisega.

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

ESF programm "Kutsete süsteemi arendamine"

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	13-18012013-4.3/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Peterson, Eesti Ehitusettevõtjate Liit Jaak Kleinberg, Skanska EMV AS Kalev Ramjalg, Roxor Ehitus Priit Alas, Anmeri OÜ Tarmo Laaban, Tallinna Ehituskool Tõnu Peipman, IB Printsiiip OÜ Vahur Kül'm, AS Columbia-Kivi
3. Kutsestandardi kinnitaja	Ehituse, Kinnisvara ja Geomaatika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	21
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	18.01.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	19.10.2014
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7 Oskustöötajad ja käsitöölised 71 Ehitustöölised, v.a elektrikud
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Concrete worker, level 4 VET level
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	